Ч. 74. (245.) Львів, неділя, дня 19. марта 1916. Рік II.

Українське Слово

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В занятих територіях 4 коп.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12.— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28·мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

За українську школу.

Борба, яку веде українство з російським правительством та з націоналістичними струями в Росії на усіх областях політичного, культурного і економічного житя, не вгаває ні на хвилю від часу поневоленя України. Замітним симптомом сеї борби є се, що українське питане виринає зі здвоєною силою як-раз в переломових для Росії хвилях, де всякий, хто ставить його на дневнім порядку, є виставлений на переслідуваня і Сибір.

Послідними часами на перший плян національних домагань Українців видвигнено народну українську школу. Домагаєть ся її депутація українських педаґоґів у міністра просвіти Ігнатєва, в тім дусі заявились також українські земства. Такі самі домаганя — пишеть ся в „Ukrainische Nachrichten“ — поставили педаґоґічні конґреси, які відбувались в часі війни, не згадуючи вже про численні голоси преси (Гонискона, Нікона й ин.).

До тих змагань прилучив ся й виділ полтавського ґубернського земства, який ствердив, що російська викладна мова є чужа для українських дітий, що російські підручники без російсько-українського словаря є незрозумілі українській дітворі. Резолюція сього земства є тим знаменнійша, що ґуберніяльне земство в Полтаві, як і прочі ґуберніяльні земства є зложені з самих тільки консервативних власників більшої земельної посілости. Коли отже такий наскрізь монархістично-льояльний та дуже поміркований збір зложений з більше чим сто висланників шляхтичів великої ґубернії (ґубернія полтавська числить понад 4 міліони людий, в тім 98 прец. Українці) якраз підчас війни вважає за відповідне сказати своє слово в тій справі, то в кождім случаю є се подія незвичайно знаменна.

Незвичайно характеристичне, що як раз підчас теперішної війни борба за українську школу прийняла так сказатиб хронічний, пляновий характер. Не треба й на хвильку забувати, що питане про українську школу в Росії не належать до культурних справ; противно є се політичне питане, бо видвигає справу признаня української народности. Як звісно, вже в р. 1863 російський міністер внутрішних справ Валуєв заявив, що взагалі українського питаня ніколи не було, нема й бути не може, а указ з 1876 р. заборонив взагалі українську літературу. Революція з р. 1905 зробила [illegible] прірву і українське [illegible] світло, о скільки розуміє ся не буде сконфісковане адміністрацією, що й в засаді дієть ся.

Держава як така держить ся й до нині прінціпу Валуєва і все що навіть теоретично є звернене проти сього принціпу, вважаєть за політику, очивидно противну державі. Головно питане про українську народну школу є справою політичною перворядного значіня; видвигнене сього питаня є рівнозначне з замагом на цілість Росії.

Допущене українсьської школи потяглоб тим самим признане української народности. Тому й зрозуміле є завзяте, з яким переслідуєть ся українство в Росії та обстоюєть ся при російській школі, дарма, що правительство в инших національних територіях (як прим. в Польщі) допустило в части національну школу і хотяй занедбане просвіти на Україні принесло Росії як великій державі і в господарськім і мілітарнім зглядї болісні наслідки. В тім освітленю кождий навіть льояльний виступ за українською школою і мовою має знамя ворожої державі демонстрації, яку по словам Сазонова пособляє „небезпечна ворожа Росії інтриґа“.

Політичний змисл теперішних заяв в справі введеня української школи є тим більше характеристичний, коли узглядпить ся характер нинішної війни для Росії. Не треба забувати, що Росія розпочала війну іза українства, що й Сазонов в першій своїй бесіді підчас війни в Думі виразно підчеркнув. Треба було завдати українству смертний удар. Східну Галичину заняла Росія та стала нищити українство пляново і [illegible]. Тисячі Українців [illegible] з Галичини, як і з України заслано на Сибір. Та українське питаня не притихло, воно підносить ся щораз голоснійше в Росії, а наші закордонні братя виказують скріплену національну діяльність та живучість.

До справи тої приносять „Біржеві Ведомости“ в послідних днях ось таку вістку: Земства в деяких повітах і ґуберніях південно-западної Росії завели в місцевих народних школах під-

---

ДЕНИС ЛУКІЯНОВИЧ.

Мати.

I.

Олег. Нічого нового тобі вже не скажу: ти гадки мої, ти мисли мої, ти мою душу без слів моїх знаєш.

Олена. Так, як ти мою.

Олег. Так, як я твою. Любов мою знаєш, моя ти леле, моя! Чудова пісня в твоїм голосї, безодня, глибша од моря в твоїх чорних очах, свіжість весняного ранку. На твоїх устах, лелії цвіт на чолї твоїм. Такий склад у твоїм ході, такий хист у твоїм строю, дівчино моя!

Олена. Мій соколе! мій лебедю!

Олег. Правдива твоя мова, веселе твоє слово, смілива гадка, мій приятелю! З тобою плисти!

Олена. Пливім!

Олег. Пливім! Мині без тебе не бути; без тебе не бачу світа,

Олена. Мій керманичу!

Олег. Я моя, Олено, розгубив цінности, а в тобі найшов їх.

Олена. Не в мині, тільки через мене віднайшов їх у себе, бо вони в нас самих, наші цінности.

Олег. Ти мов весна привела мене з чужини в той край, де наше сонечко світить.

Олена. Де зазуля кує, деркач росяну траву розсуває.

Олег. Не розлучимо ся вже. В купі нам верстати шлях. Нас розлучить тільки смерть...

Олена. Я жити хочу, зазнати розскоші з тобою, той ясний день! Від нього я житє числити му...

Олег. На зустріч тихій радости!

Олена. На зустріч долї щасливій, на твою дорогу, мій воротарю!

Олег. На мою дорогу, мій приятелю коханий!...

II.

Мати. І з тобою, сестро, говорив Олег? Випитував тебе?

Сестра. Питав, через що ми держали його одалеки від рідного дому так довго і вперто.

Мати. Не вразимо тебе, як і чому він про се питав?

Сестра. Казав, що иноді не сходить йому з гадки, з якою метою ми таке чинили, а тепер він мусить позбути ся всіх сумнївів раз на все.

Мати. Так і мині. Розгадував я, каже, минуле, згадав своє сирітство Другі мають батька, я тебе одну мав. Була ти мині і за отця.

Сестра. Добрий, прекрасний хлопець!

Мати. Каже: ти мало коли відвідувала мене, а нераз я так бажав сїсти коло тебе, бути коло тебе. Були хвилї, що я зривав ся злетїти до тебе, тоді як ти за моїм хазяйством ходила.

Сестра. І йому приписувала: тепер не їдь...

Мати. Приписувала.

Сестра. І мучила себе тут, а Олега там.

Мати. За ту жертву я куплю його житє і щастє!

Сестра. І свою мрію.

Мати. Сповню велику задачу свого житя,

Сестра. Тільки, чи то не утопія? Нераз я вже гадала, а тепер, як Олег приїхав, мині нагадуєть ся той, що не має відваги виголосити обдуману промову.

Мати. Ох, не кажи, сестро. Навіть не думай. Не захитуй моєї віри. Такі сумніви не підкрадали ся до мене, бо я їх тїни полошила, здалеку проганяла.

Сестра. Яж тобі, помагала в твоїй дивній роботї, хоч тебе не розуміла.

Мати. Якже, сестро?

Сестра. Тобі було продати землю, поїхати до сина заграницю і жити з ним у мирі. Се булоб просто. Тепер, як Олег приїхав, мині вбачає ся проста стежка там, де ми обхідно йшли.

Мати. Сестро, землї позбути ся — злочин. І сина я не для чужих ховала.

Сестра. Даруй, що запитаю вже раз, чи така боротьба з судьбою і призначенєм має ціль, чи скінчить ся побідою, чи в послідній хвилї не висуне ся одна підвалина?

Мати. Нема судьби, нема призначеня... — Але диви ся, адже їх рід такий талановитий і способний, а нині до трийцятого року житя навіть здоровому рідко доведеть ся зробити досить суспільної і народної роботи... Я хочу їх рід, як довгий ряд трудовиків вратувати нашому народови. Вже через пять поколїнь їх роду перейшла традиція суспільного обовязку і сумлїня, тільки той чорний птах кружить над їх гнїздом родинним, гукне „пугу“ і веде одного за одним у країну ночи. Геть птаху! геть потворо!

Сестра. Ох так, але нераз ляк мене збирає, що сили одиниці такі марні проти недолї, нещастя.

Мати. Я тільки припадку бою ся, одної припадковости мині лячно, того страшного ворога. Прийшло мині теж на думку, що може віджив у Олега якийсь спомин діточий. Не подай ся сестро, тепер не подай ся?

ручники з поясненями в українській мові. Націоналістичні російські орґанізації запротестували проти того. Справа була предметом нарад в міністерстві, яке признало, що земства вийшли поза межі своєї компетенції і приказало українські підручники зі всїх шкіл усунути.

Положенє українства є там дійсно важке; воно стоїть одинцем і без помочи проти зєдиненої сили російського царизму та націоналїзму. Коли Мілюков, Плеханов, Бурцеа і Крапоткін ґрають на націоналїзмі і коли Дмовський, Гаруєевич, Шебеко і Вєльопольскі впевняють про льояльність найбільшого по Українцях народу в Росії, коли в сїй війнї розходить ся о розбитє або зєдиненє Росії на тлї України, — треба признати, що двигненє українського питаня в Росії під сю пору є вислїдом немалого національного розгону і нашої вічно живучої сили!

Справа весняних засївів.

Воєнні бранці при весняних роботах.

Ц. к. Намісництво оповіщує:

Згідно з рескриптом Мінїстерства рільництва з дня 6. лютого ç. р. отворенє при намісництві осібне евіденцийне бюро праці, до якого буде належати також розділ воєнних бранців та достарчуванє військових відділів робітників та упряжи для рільників.

Се бюро містить ся в Бялій при ул. Коморовіцькій ч. 6. Тому урядови мають політичні власти I. інстанції (себто Староства зглядно Маґістрати у Львові і Кракові) предкладати внесені до них подання о достарченє бранців до пільних робіт після провіреня, що з санїтарного і полїтичного боку не заходять перешкоди в приділюваню полонених.

Поданя мають бути вношені на приписаних формулярах, які можна одержати безплатно в старостві. До поданя треба долучити кавцію 30 кор. за кождого бранця та по 1 К. від бранця на покритє канцелярийних видатків бюра. Кавція як і ся канцелярийна належитість на случай неузглядненя поданя звертаєть ся сторонї.

Достава військових коний для рільництва.

Від 10-го марта почала Військова Управа доставляти конї до пільних робіт. Кожда пара коний мяє одного доглядача - жовніра, а партія о силї 20—30 коний підлягає під провід одного підофіцира. Жовніри сї працюють при рільничих роботах.

Конї віддає Управа з уздечкою і коцом, добре підкованї і з резервовими підковами; також, о скілько се можливе з потрібною упряжею, то єсть з хомутами або шлиями.

На кождого коня дає Військова Управа до розпорядимости денно 1·5 кґ. вівса, який належить побрати у Воєннім Заведеню для обороту збіжем або в його філії. О овес сей мають господарі уживаючі коний право упімнути ся, але платять за нього власними грішми. Сїно, солому або инші паші для коний мають господарі самі дати.

Конї віддає ся лиш на час конечно потрібний найвисше на 8 тижнїв; військовість може однак задля важних своїх причин відкликати конї кождого часу.

Господарі обовязані є удержати конї принайменше в такім станї, в якім їх отримали. На випадок заслабленя кошти лїченя і ветеринарної поради поносять господар. Єсли кінь заслабне, або паде з вини господаря, платить він відшкодованє. Військові власти контролюють конї що 8—14 днїв по можности в неділї.

Відновленє окутя переводять ковалї з рамени військових команд.

Зле відживлені — змізеровані конї з вини господаря забере Військова Управа, не даючи на їх місце других.

Належить старати ся о військові конї через Староство, або повітову етапову команду. Прошеня ідуть до Краєвого Бюра запотребованя праці (Landesarbeitsnachweisstelle) і єсли сї признають потребу відсилають поданя до військових команд, Військові команди диспонують втоді в границях можности телеґрафічно о приділеню коний.

В основі Команда військова дає конї лиш на свій округ, то є там де лежить єї доповняючі тїла, військові шпиталї і т. д.

Єсли з причин пошестних кінських недуг повіт замкнений, не можна старати ся о приділенє військових коний.

Захист для коний, поміщенє і харч для жовнїрів, які дальше побирають свої належитости і хлїб in natura від військових команд має дати господар.

За харч належить ся йому зворот, який виплачує йому підофіцир за поквітованєм.

Жовнїри при конях і підофіцир, що працюють з кіньми мають одержати заплату, яку після винагороджень плачених в громаді означить Староство.

Цїна за насїнє ярих збіж.

З огляду на зближаючий ся час весняних засївів і перебираня через П. Т. Рільників замовлених насїнь ярриць уважаємо за відповідне подати рільничому нашому загалови до відома ще раз цїни на насїнє, усталені Мінїстеріяльним розпорядком з дня 12. липня 1915 В. з. д. ч. 196, інтимований ц. к. Намісництвом рескриптом з дня 20. VIII. 1915 ч. 21.530.

Розпорядок сей дїлить насїнне збіже на три роди, а іменно:

1) на звичайне сїйне збіже,

2) на збіже узнане через рільничі корпорації за добірне насїнне збіже,

3) на ориґінальне сїйне збіже зі заведень плекаючих насїнє признане таким, по провіреню якости насїня через досвідові стації з рамени Мінїстерства рільництва.

I. Звичайне сїйне збіже:

Коштує за метричний сотнар, разом з додатками предвидженими неведеним в горі мінїстеріяльним розпорядком:

Пшениця:	34 К 88 сот.
Жито:	28 „ 76 „
Ячмінь:	26 „ 72 „
Овес:	26 „ 72 „

При тім треба памятати, що кошти перевізки платить набуваючий, може однак збіже сам перевезти.

Се є звичайні цїни на звичайне збіже.

II. Повисший розпорядок управильняє також цїни на збіже узнане через рільничі корпорації, як добірне насїнє. Збіже таке є о 6 К. дорозше на однім сотнарі від звичайного, то є:

без додатків		додатки на метр. сотн.
Пшениця:	40 К	80 сот.
Жито:	34 „	68 „
Ячмінь:	32 „	64 „
Овес:	32 „	64 „

Сї повисші цїни за насїнне збіже обовязують по 15. цвітня 1916.

III. Ориґінальне сїйне збіже з заведень плекаючих насїня, є на 100 кґ. о 15 К. дорозше, від збіжа під I. означеного, о скілько Мінїстерство рільництва такому заведеню се право признало, по провіреню вартости збіжа через досвідні стації. Ориґінальне збіже мусить бути продаване в пльомбованих мішках. Пльомбує досвідова стація на кошт витворця.

ЩО ДІЄТЬ СЯ В РОСІЇ.

Немирович-Данченко пише в „Русск-ім Слов-і“ з 3. лютого с. р.:

„Вино і горівка заборонені. Улиця стала смирна і отямилась. Від неї нам під сю пору вчити ся нам добрих обичаїв. Та гляньмо, що дієть ся в дорогих гостинницях, в богатих домах, серед людий, що мали доси амбіцію представляти себе як сіль російської землї, забули про важкі удари, про жалобу, про розвіяні злуди, про минулі надії. В той час, коли простолюдє, улиця своєю відвагою й вірою підпомагає бойовників, що на фронтї, „здеморалїзоване товариство“ сидить в шинку і на всю иньше замикає очи. Говорю про товариство легких набутків, невідвічального рабунку, що дусить ся в скоро здобутих мілїонах. Коштом обрабованого народу здобуті мілїони поширяють поза фронтом війни небувалу розпусту.... Вчерашні голодні льокаї, купають ся нинї в шампанї і за одну ніч марнують гроші, за які можна-би купити санїтарний поїзд. Одна московська реставрація мала за ніч 25.000 рублїв обороту. Петроград перевисшив в тім напрямі Москву“.

Ось так малює відомий російський письменник стару грішницю „святу Росію“.....

Сестра. Даремно минї нагадуєш, я Олегови не подала нїяких сумнївів, нї здогадів.

Мати. Даруй, то трівога мене коснула ся. Але тепер уже вірю, що Олегова розмова вийшла єдино з його замислу подружити ся.

Сестра. Я пізнала, що він з Оленою рішив ся.

Мати. Минї він сказав се на мою радість і втїху. А що той замисл у нього давній, може тому він давно вже хотів приїхати сюди.

Сестра. А ти мусїла протягати.

Мати. І він питав, чи нема в тім якої загадки.

Сестра. Каже, хтось потайки прогнав мене з рідного гнїзда.

Мати. Я хочу подружити ся, казав, тому розгадую своє житє і не хочу, щоб зіставало ся щось неясне, непевне за много, бо Олена одна доброта, правда і чистість. Але й з тобою не хочу розлучати ся, бо того минї треба до щастя. Тому най межи нами не буде нїчого неясного. Від тепер будемо разом.

Сестра. Радуй ся таким сином. Прийшла тепер хвиля, якої ти ждала. Він причалює до берега.

Мати. Він повними силами випливає на води.

Сестра. На тихі води.

Мати. А як на бурливі, то з молодечою силою.

Сестра. Будемо радїти, будемо жити, його щастєм.

Мати. І ти, вірна сестро!

Сестра. Як слуга і помічниця і свідок.

Мати. Як товаришка і учасниця.

Сестра. Як сестра і тїтка.

Мати. Мій рахунок вірний. Я все була певна, що та їх нїби слабість — здумана. Ти бачила, кілько сили дала минї ся віра.

Сестра. Минї одно лишить ся невиясненим. Про правду говорить ся, а ти хочеш його житє, їх і наше щастє заснувати на неправдї.

Мати. Не на неправдї. Бо се, що ти хочеш вважати правдою, се тільки здогад. Навіть правда буває ріжна. Коли вона означає мораль, одвічне право — її не можна топтати. Колиж правдою назовеш якусь подію, чи тільки здогад про ряд подій, тодї промовчати такі події — не гріх. Найпаче, коли їх другий не знає, а знанє малоб йому нанести лихо і втрату.

Сестра. Надходить Олег з нею.

Мати. Не маю сили тепер з ним говорити.

III.

Олег. Мати, на що ти скривала од мене правду?

Мати. . . . . . . Ще розмовимо ся, сину.

Олег. Тепер налетїла на мене батькова мелянхолія, якої він не міг затаїти у своїх листах. Тепер я її зглубив, тепер розумію,.. — Як батько женив ся, він знав?

Мати. Знав і минї сказав. Але він кохав мене, я кохала його. Нам лишало ся шість років і ми хотїли тих шість років прожити в любві, в щастю. Ми так і жили.

Олег. А минї навіть один рік не зостав ся.

Мати. Перед тобою богато років, довгий вік. Скажу тобі все. Шість мужів вашого роду померло в трицятім році житя. Може з них котрийсь і сухітник був. Хто нинї може сказати. Припадок був, що смерть скосила перших у зачаровану добу. Молодші не мали сухіт. Твій отець їх не мав і ти здоров.

Олег. Та нї один з моїх дїдів не пережив трицятого року.

Мати. Се була тверда, але слїпа віра.

Олег. Слабість.

Мати. Але не сухоти,

Олег. Слабість забирає кождого в трицятім роцї.

Мати. В жіночих гнїздах вашого роду її нема.

Олег. Най буде духова слабість, не сухоти, а вона косить нас у трицяте лїто.

Мати. Се не слабість, тільки примари придбані вихованєм.

Олег. Ти мене ховала од примарів, але вони найшли менє.

Мати. І видала їм війну і житє возьме верх. Мусить побідити за цїну правди, любови і жертви. Житє побідить.

Олег. Міжтим я вже взяв одну підвалину житю: я розійшов ся з Оленою.

Мати. . . . . . Перед часом стало ся і — без потреби . . . .

Олег. Але стало ся і стало ся щось страшного. Я злетів у пропасть і качу ся. Мамо! мамо!

Мати. Сину, тиж сам побідив уже примари. Ти переступив той страшний поріг, а страхам дорога в противний бік.

Олег. Лишім уже. Вся придумана тобою боротьба з примарами, а поправдї хованка — хибно заложена. Ти мене держала далеко відси і не дозволяла вертати ся. Далї вже годі було. І ти в однім листї сповістила мене, що трицять років минї минуло, а в метрицї була якась плутаниця.

Мати. Гостре твоє слово, але то розпач його мовить.

Під розвагу нашої інтеліґенції.

V.

(Про потребу поглибленя суспільної, економічної і політичної думки).

Повага сучасних хвиль, що їх тепер під воєнну пору переживає український нарід, є така велика, що не можна нікому із свідомих членів нашої суспільности обмежати ся на тимчасовім „слідженю світової хроніки“, на безнастаннім „вичікуваню“ розясненя повного вислїду війни.

Умілість і мимовільна склонність: числити ся з обставинами і користати з обставин — є безцінним скарбом, є талїсманом, що обезпечує реальну основу житя одиниць і народів. Найвисша вартість єствованя, цїла тайна непохитної сили житя випливає із умілости бистрої і вірної оцінки положеня, із недвозначного зрозуміня справдішних умов, та зі скорости приміненя себе до їх вимогів.

З таких умілостий все користали сильні сього світа, з такими умілостями можна — як учать нас тепер дві великі держави середної Европи — ставати „на прю“ з цілим світом.

Але й недержавним народам, що хочуть жити, що хочуть на всї можливі випадки обезпечувати ся, треба заправляти ся до розуміня обставин, що їх окружають тай — що важнїйше, треба заправляти ся до безнастанного самоозначуваня, до безнастанного контрольованя власної, животної вартости, якою вони розпоряджають.

Такі умілости треба вже справді зачати плекати нам всім серед нас. Ходить о умілости суспільні і соціольоґічні, ходить о висший, більше науковий уровень орґанїзацийного і політичного думаня, якого — Богом а правдою — небогато в ширших кругах нашої інтелїґенції. З одної сторони, богато дуже богато з нас стає залюбки на політичну розмову, бере ся за партійну мудру чи дурну фразу, займає часом „індивідуальне“, уперте становиско до кождої із безчисла виринаючих справ — а з другої сторони, можна о що хочете закладати ся, майже що другий, часом навіть високо освічений з нас визнає непохитне пересвідчене, що політика, се якась... не пересаджуючи, обманча штука. Чи однак „політика“ є чимсь відірваним від механїзму нашого житя? Тому треба нам конечно пізнати самий корінь, саму суть цілої справи з нашою „політикою“, а таке пізнанє приходить від систематичного думаня під впливом відповідної лектури.

Треба перевести конечно рішенє на одно або на друге, подїлити ся на ось дві лише справдїшні партії і розпочинати партійну борбу. Партію народної журби, роботи і партію партійного неуцтва, партію якихсь там стремлїнь до користий чи наживи з прилюдного добра та ідейної абнеґації.

Не можна вже навіть в нас з політики жити, а політичного розуму не мати, не можна приймати на слїпо утилїтаризму, „інтересу інтелїґентної кляси“ за фундамент орґанїзацийно-політичної концепції, концепції визнаваної іноді в замкненім кружку, бо се можнаби назвати негарним іменем.

І зовсїм справедливо можнаби се негарно називати, навіть мимо того, що у західних великих народів „матеріяльний інтерес кляс“ є дїйсно прінціпом політичної й економічної науки, становить ідеольоґію партій і є основою партійного житя. У нас такий інтерес можнаби проголосити явно як основу, як научне уґрунтоване партійної проґрами і вмавляти в Богу духа винну суспільність клясовий інтерес; буде се одинока на світї, лише в нас можлива українська „партія“, або, що однак є більше грізне, признавати такий інтерес не явно, а скрито в „загальній“ партії, де є місце на попа, хлопа і цивільного інтелїґента.

Щоби в тім всїм розібрати ся як слїд треба получити серіозність культу новочасних наук про політику з самостійностю думаня про наші справи. Не можна і нам не знати світової політичної науки, бо вона є готова, стоїть оброблена навіть... для нас, але — коли її відповідні закони і максіми будемо в міру потреби читати хочби від правої до лївої руки, коли часом її льоґічний змисл обернемо, як в зеркалї, не раз і не два в противну сторону, поставимо нашу програму як акцію до світової резкції. Пр. в них (на заході) інтерес, економія в горі, ідейність для що смирнїйших в долинї, а в нас, хто знає, можнаби поставити „економію“ для народу і дїтий, а ідейність для верховодів. Ми, то не вони, в них сяк, а в нас так моглоби бути, але не в значіню прилюдної фрази, а в значіню політичної і орґанїзацийної концепції, бодай на переходовий час, доки поважно не скіпимо ся як нація.

Тому і лише тому треба учити ся, хочби з дешевих видань великої суспільної грамотности, висшої політичної азбуки, а при тім робити реферати, відчити, дискусії про наші хиби й недомаганя, освітляти їх з висшого становиска, освітляти з доброї і щирої душі, із становиска загального добра, а не з замилованя до взаїмного обезцїнюваня, не з нахилу до вічного нипаня по чужих і своїх хибах і слабих сторонах. Наші хиби, незарадність треба освітляти з потреби пізнаваня власних соціяльних небезпек, серед яких ми справдї можемо повертати ся.

Треба заправляти ся до оцінки народного положеня на поважнїйших наукових крітеріях, пізнавати і слїдити так розвій „світової“ хроніки, як і розвій власних, пекучих потреб, розвій внутрішних сил, треба передовсїм плекати і слїдити розвій української суспільної зрілости впредвиджуваню найближших грядучих конечностий.

Перед нами великі, епохальні переломові задачі. Ми відчуваємо придавляючу вагу тих задач, відчуваємо досаду совісти, яка нас прецїнь „рушила“ і не дасть нам вже спокою; та поки що не знаємо, як виладовати запас ідейного, стрільного матеріялу, куда звернути масову працю, чи на збірку гроша на виборчий фонд, на підмогу якого нового партійного орґану чи на обдуманє і створенє сїтий бодай власних консумів по всїх українських оселях, на захопленє імпорту у власні руки починаючи від тютюну, сукна і пива, а кінчаючи на жіночих ковтках і забавках для однолїтків.

В нас справдї нема одноцїльної, обдуманої системи скооперованя просвітної і економічної роботи, нема ладу й розграниченя в інституціях, що беруть субвенції або бідні лепти масової саможертви, нема границї в платности за народну працю, є вислугованє ся а нема повного пошарованя й оцінки неплатної роботи — а передовсїм нема огріваючої сили, перед котрою топилиби ся як віск всї внутрішно соціяльні справи, котрі прецїнь є і ростуть, — нема ясного осередка, що творивби нашу велику, гордовиту й непереможну духову орґанїзацію.

Учім ся пізнавати обставини, учім ся користати з обставин.

Обставини корисні є, наближає ся провесна, великий розсвіт українського відродженя, наближає ся час де, як за світлих днів рідної минувшини сіяв блеск нашої слави, а ще більше шумів і клекотів оркан непереможної сили житя на наших непроглядних землях, наближаєє ся важкий, але добрий час.

В нас є великі сили. Вже на деякий час до вибуху війни виринала преповажна поява розросту масового освідомленя, зросли поважно животні, витворчі стремлїня в широких кругах міщанського й сільского населеня, хоч загал інтелїґенції, а що гірше, здаєть ся навіть наші орґанїзаційні осередки мало ще се оціняли.

Ми дивували ся і попадали в небувале одушевленє оправданої радости на вид січових і сокільських здвигів у Львові. Потрясаючий вид стрійних походів розбуджував в серці почуваня, що ледви давали ся опанувати. Був се вид тріюмфу першої масової української появи. А однак... треба сї світлі появи признати за найменші, за дитячі форми виховавчого освідомленя, за манїфестації для нас самих, для розбуджуваня віри, розбуджуваня пізнаня власної величавости в розвиненій масї.

Нам однак час вже тепер відступати від української віри, а час заприсягати ся на українські переконаня. Час не вірити в наші ідеї, а самим собі час довіряти, час зачати працювати для других і, о чудо!... числити, що другі нам підпоможуть. Час творити загальну, консумову кооперацію, але таку, щоби мала реальний змисл і значінє, щоби зачинала від найменшого, а вела до найбільшого, щоби запрягла всї українські голови до думаня, щоби завернула кроки всїх українських жінок від чужих склепів, а кроки всїх укра нських мущин від чужих льокалїв. Щоби нагло і раз на все урвати два славянські діяльоґи: добрий день! — dzień dobry!, до побаченя! — do widzenia!, за дрібну українську монету, за важкі сотки українських мілїонів!

Час читати високі політичні і економ-чні теорії, щоби пізнати вартість лупини в помаранчі, щоби оцінити ріжницю між селянином предплачуючим а непредплачуючим українську ґазету. ріжницю між „бідними“ маняками, що ціле житє мріють про прилюдні справи, а такими, що за ціле житє неспосібні рушити пальцем в не своїх справах.

Треба робити поділ української інтелїґенції на дві кляси, клясу витворюючу народні придбаня і клясу будьто лише консумуючу овочі тих придбань, будьто в якийнебудь спосіб спинюючу саму роботу. Треба робити границю між тими клясами і сю границю куди різко заострювати. Назвати сю границю можна іменем національного інтересу., а прикладати її можна і буде треба постепенно у всїх обсягах народного житя.

Великий соціяльний момент буде входити в гру в розвиненю поважної масової роботи на економічній царинї, великі і незвичайно трудні задачі правдивої, плодовитої і світлої кооперативи розвинуть ся перед думаючими головами і запопадливими раменами нашої інтелїґенції.

Час близький вже для розвитку нової праці, тому поглибляймо творче знанє, заострім заздалегідь критичну рефлексію, сталім тверду енерґію до близької орґанічної борби за відбудову національного храму України. І вірмо в нашу красшу будучність, бо...
прискорять та огріють громадну працю тонкі цінности почувань, невиспівані ще психольоґічні вартости, що ними без краю розбогатїла душа народу.

Ю. Гірняк.

Олег. Прости, я не знаю, що зо мною.

Мати. Сину, ... ой, як важко се говорити.

Олег. Не знаю, чи можеш ще що сказати.

Мати. Сину, ти не віриш, що була плутаниця з метрикою. Не розумієш? Тим заставляєш мене... Се треба було змовчати...

Олег. Не можу тобі вірити, не вірю.

Мати. . . . . Олегу, ти не од шлюбного мужа.

Олег. . . . . Ти? ти зрадила? тай батька? . . . . . Подлість! (вибігає).

Мати. (Склонила голову, заплакала).

IV.

Мати. Я ждала і ждала тебе.

Сестра. Ні з чим було вертати ся.

Мати. Я хотіла знати, чи здорові, як живуть.

Сестра. Я хотіла, щоб вони приїхали, матері руки і ноги поцїлувати.

Мати. Не рани мене сестро!

Сестра. Дивний то закрут. І ти поринаєш.

Мати. Минї все ясно.

Сестра. Але я мушу також розсказати.

Мати. Те, що я знаю?

Сестра. Те, що ти знаєш.

Мати. Як мусиш...

Сестра. Я відповіла тодї на всї його запити, бо він од пістунки про все дознав ся.

Мати. І ся невинна. Вона проста, а вся крута справа нї трохи не підходила до її думок, до простих, природних думок про смерть.

Сестра. Припадок тебе вбив; припадок, котрого ти так бояла ся. Він привів до нас Олегову стару пістунку.

Мати. Я і так побідила.

Сестра. Але якою цїною?

Мати. Не про мене, тільки про нього.

Сестра. Він вибив собі з голови всї дурощі про слабість і смерть.

Мати. Помирив ся з житєм.

Сестра, Не так, щоб до тебе вернути ся.

Мати. Але жвавий? працює?

Сестра. Працює і щасливий з Оленою, хоч по тім, що стало ся, він тільки з обовязку женив ся з нею.

Мати. Вона довершить мою роботу: примирить його з житєм і з людьми.

Сестра. Вже почула ся матїрю.

Мати. Він ще й тутки прийде, як мене не стане. А я вже відходжу, вже спочину. Я тільки тебе чекала.

Сестра. Бідна ти!

Мати. Я спокійна і щаслива. Я побідниця. Я виростила се житє в своїм лонї, відтак уратовала його. Я, мати вернула людству той рід, в котрий вийшла. Через жінку він відродив ся, через мене. Моє благословенє...

Сестра. Олена, яка добра. Хотїла зо мною їхати до тебе.

Мати. Благослови її, моїх дїтий коханих!... Сину... Олегу!... Сестро!...

. . . .

. . . .

Олена. Мамо, найдорожша мамо!

Сестра. Вона не чує. А так вижидала.

Олена, Олега!

Сестра. Знай, Олено, що вона здумала на себе нечесть. Ти не догадала ся?

Олена. Мамо, мамо! свята мученице!...

В зимовий вечір.

Землю криє сніг спровола,
в дали видно блиски лун,
лячно, сумно доокола . . .
В хаті цвіркотить цвіркун,
скрипку зняв малий Микола,
та не доторкає струн . . .

А на кужелї дівчата
навивають білий льон, —
мовкне пісня лиш зачата
як озветь ся в полі стон,
стрівожились небожата
щось майнуло у вікон.

Хто се? Хто? Чи тїнь людини,
чи живий ще . . . ворог — друг?
Чи в час туги з вихром лине
і глядить прощеня дух?
Вже матусї без причини
з рук не випав піря пух.

Бачить певно стать кохану,
руки склались до молїнь,
в бій пішов син — в путь незнану . . .
Чи вертає тільки тїнь?
Може бачить лиш оману.
Глянь — чи хто ввійшов у сїнь?

Вихор тільки . . . Чути в полї
щось мов свист, мов шум та гук
наче плач тих — що без долї:
„Господи спаси від мук . . .“.
— — — — — — — —
Незлущеної фасолї
дитинята мечуть струк

і в огонь — що погасає,
докидають ще скипок.
Тихо гурт про бій співає,
вяжесь слів-перлин низок,
думка веть ся улїтає
в справжній бій . . . не в край казок.

Близько північна година,
рветь ся пісня . . . рветь ся льон. —
змагаеть ся хуртовина
а в ній чути плач та стон . . .
— — — — — — — —
Чи побачить мати сина,
чи лиш тїнь єю у вікон?
— — — — — — — —
Що було се . . . дїйстить? сон?

Уляна К.

З воздушних просторів.

Російський письменник Масінов малює в „Русск-ім Слов-і“ наїзд цепелїнів поза боєву лінію.

Я сидів в гостинници та писав листа. Нечайно почув я голос покоївки:

— Проклята бестія, щоб його чорти взяли!

Що сталось? — спитав я.

Сиґнал, пане. Мусимо згасити електричне світло. Послїднім разом було так само.

Я скинув плащ, закинув на рамена та вийшов на улицю.

На овиді почали блискати рефлектори. Є се видовище гідне подиву. Світляні стїжки зносять ся до гори та тягнуть за собою аж до землї довгі хвости наче комети.

Їх світло поволї пне ся до неба, пересуваєть ся по нїм супокійно від сходу до заходу, від півночи до полудня, сунеть ся поволї, обережно; воно полошить тїни, які втїкають разом з хмарами. По якій причинї рефлектори так несупокійно обшукують небесні простори? Що означає ся нечайна тишина, ся пітьма та голос якогось начеб в пімати оповитого дзвона? Якийсь страх оповив завмерле місто.

Йду дальше головною улицею. Нечайно чую пальбу уставлених за містом гармат, які тепер служать до острілювання воздухоплавів. Виджу ясну лискавку, а відтак десь далеко і високо за звіздами розпукують ся шрапнель тисячами іскор.

Цепелїн наближаєть ся!

Инша батерія по другій стороні берега в добрім кривці також розпочинає гукати і свистати. Наче невидимою кинені рукою вилїтають страшні зелїзні ракети, перерізують змієм пітьму ночи. Гляджу в сторону в якій пукають шрапнелї: видко бальон Цепелїна який прямує в сторону моста на головний дорозї. Очивидно хоче його знищити. Задержуюсь та оглядаю як з кождою хвилею міцніють на овиді тріскаючі стрільна. Рефлектори і спеціяльні великі ракети обшукують докладно небо — дорогу Цепелїна. Нечайно лучать ся вони всі в однїй точцї небозводу. В сїй хвили у перве увидів я виразно часть кадовба Цепелїна, пливучого на висоті, 1500 метрів. Отже ми зазріли ворога!

Наче радіючи з сього, почали спинатись два криваві стовпи, окружуючи бальон пукаючими відломками. Та й Цепелїн запримітив, що його добачили; догадав ся, що не може укритись і мов хотячи повитати ворога перед початком бою, запалив і свої рефлектори. Два осліплюючі стїжки світла впали нечайно на землю. Цепелїн почав чогось шукати. Широке пасмо світла яке спадає з гори, пересуваєть ся поволи, супокійно по землї, а відтак здовж ріки. Міст! Я опер ся повний тривоги об стовп та з запертим віддихом слїдив денервуюче видовище. Армати стріляли безнастанно; робили що було в їх силї. Що хвиля посилали вони до неба шрапнелї і ґранати. Вкінцї рефлектори кинули цїле своє світло на міст і задержались на тій точцї. Половина мосту була ясно освічена. Наче дві камінні статуї стояла на ньому варта. Їм не вільно рушитись: атжеж вони жовніри, які мусять сповнити свій обовязок.

Мій Боже, бідні люди — думав я, дивлячись з бючим серцем на ті дві постаті на кінци моста, який кождої хвилї може вже перестати єствувати. Що ті бідаки мусять там переживати!

Вкінцї дав ся чути звісний гук, щось в роді свисту хуртовини. Ох, бідна сторожа. Пекольний гук. Що за страшна сила. Я захитав ся. Десь вилетїли шиби з вікна. Заки я опамятав ся, знова гук, а відтак знов свист, гук, ломіт. Раз, два, три, чотири — сам не знаю, на що я числив. Тишина. Наші гармати грають знова. Отвираю очи. Міст стоїть неушкоджений. Сторожа стоїть непорушно дальше.

Знова гук, і знов прошибає мою думку страшна гадка: Сі люди, там на мості пропали!

Перейшло. Знова десь з дзенькотом летять шиби. Бомби влучили. За кілька секунд знов вибух, а відтак вже без упину другий, третій, десятий.

Коли я хлипнув дещо воздуха та опамятав ся, глянув в сторону моста. З води сторчали покручені вязання та зелїзні шини. Жовніри пропали... Понесла їх бистра филя у синє море... Цепелїн зробив своє. Його рефлектори погасли. Тільки наші блукали ще довгий час по темнім небозводі...

Світова війна.

Дума проти правительства.

Правительство перед кризою. — Справа розвязаня думи. — Революційні течії. — Баку горить!

КОПЕНГАГЕН. З Петрограду подають: В часї дискусії над цензурою прийшло в Думі до дуже бурливих подій. Поступовий бльок і крайне крило радикальне поставили в справі цензури нагле внесене. За внесенєм голосувало навіть богато реакційних членів Думи. Соціялісти внесли, щоби відчитано кілька найновійших конфіскат цензури та обговорено урядові воєнні звідомленя.

Але президент Думи не позволив відчитати сих конфіскат, бо в них сильно атаковано правительство: Таке самовільне виконуванє реґуляміну нарад президентом Родзянко викликало загальний протест, а особливо між радикалами і поступовцями. Прийшло до таких бурливих подій, що Родзянко мусїв перервати наради на 2 години.

Коли опісля на ново отворено наради, посол Дзюбінський в своїй бесіді заявив, що виконуванє цензури є прямо скандальне та виглядає на насмішки над законом. Завдяки правительству, яке під покровом майбутнього зєдиненя хоче скріпити пановане реакції, має воєнний цензор таку власть, що не має ніяких моральних ані законних обмежень. Цензор конфіскує цїлі бесіди послів та резолюції сторонництв, коли вони звернені проти правительства.

Зразу урядова телеґрафічна аґенція, розуміє ся на приказ правительства, подавала до загальної відомости також і жалоби на урядничі обманства, щоби чорез те вщіпити між загалом довірє до урядових звідомлень. Але се все змінило ся, а особливо послїдними часами. Між населенєм тепер видно огірчене, ба навіть і армія невдоволена.

Посол Ченкелї запитав, чому так скріплено жандармерію і поліцію? Я не думаю — сказав — щоби нагло бюрократія і ті круги, які живучи з кервавиці народу складають маєтки, хотїли за помочію оружної сили запевнити собі дальшу злочинну діяльність.

ШТОКГОЛЬМ. Від хвилї, коли стало ясним, що більшість Думи відкине буджет, розпочали сторонництва правиці агітацію за розвязанєм Думи. В правительственних кругах зродив ся плян устроїти в Петроградї монархістичні хлопські демонстрації, щоби підготовити державний замах на Думу. Правительство наміряє підперти акцію більшими грошевими квотами. На чолї сеї акції має стануги Хвостов.

ШТОКГОЛЬМ. З Петрограду доносять: Робітники підпалили в Баку нафтові шиби. Ратункова акція не має ніяких виглядів. Горять найбільші в Росії шиби. З них 25 цїлком знищені. Шкоди не можна обчислити. В наслїдок подій в Баку слїдне в цїлім окрузї занепокоєнє. Військові круги побоюють ся розрухів і тому великий князь Микола Миколаєвич приказав вислати туди сильнїйші віддїли війська. Події в Баку дуже утрудняють положене Росіян на Кавказї. Про них говорить цїлий Петроград. Вел. князь Миколаєвич в висланім звіті назвав положене дуже поважним. Се справоздане відчитано в Думі. З нього слїдує, що мущини й жінки рабують склепи, а заворушеня попширили ся на цїле місто; тривають безнастанно, та мають познаки революції. Товпа не хоче слухати приказів поліції і війська. Чотири особи убито, а дуже богато є ранених. Також і в сусїдних округах прийшло до заворушень. Товпа обкидала військо камінєм.

Невтральність Швайцарії.

Замкнене нарад швайцарського союза.

БЕРНО, 18. марта (Ткб.) Станова рада на двох засїданях обговорювала політику невтральности союзної ради та відносини цивільних властий до військових. По кінцевій промові президента союза Декопе рада одноголосно постановила прихилити ся до рішеня народної ради в справі затвердженя звіту союзної ради про її зарядженя в цїли береженя невтральности. Тим самим обі палати полагодили справу парляментарно ухвалюючи votum довіря для союзної ради в справі її внутрішної і заграничної політики.

ЛЬОНДОН, 18. марта (Ткб.) Дневник „Times“ подає, що будуча конференція союзників відбуде ся в Римі. Анґлію буде заступати мінїстер Льойд Жорж. Надіють ся, що також і Едвард Ґрей прийде до Риму.

БЕРНО, 18. марта (Ткб.) Сесія нарад швайцарського союза покінчила ся. Відложено її на червень.

Замахи чорної сотнї.

РОТЕРДАМ. З Петрограду доносять: Посли до Думи Чехеїдзе і Керенский занедужали серед дуже підозрілих обявів. Думають, що се вислїд замаху чорної сотнї. Оба опозиційністи заповіли на найблизші днї сензаційні революції і відкритя.

Турецький комунїкат.

З ріжних фронтів не надійшли важні донесення.

Заперечене ложної вісти.

БРУКСЕЛЯ (Ткб.) Бюро Больфа опрокидує вістку подану часописями, начеб поклику вано до війська Бельгійців, замешканих від 5 лїт в Німеччинї.

Російський комунїкат.

З дня 16. марта (Ткб.)

Недалеко острова Дален на полудневий схід від Риґи оживлений артилерійний огонь. На двинськім фронтї в околици Іллюкшта та зелїзничого шляху до Поневежа ворог кидав ручнї ґранати, наповнені сильною вибуховою матерією.

БЕРЛІН. „Berliner Tageblatt“ доносить зі Штокгольму: Послїдній авдієнції президента Думи у царя приписують велике значінє. По нїй очікують великих змін в кабінетї. Становиско правиці, яка доси мала великий вплив, сильно захитане.

Буча в італійськім парляментї.

ЦЇРИХ, 17. марта. (Ткб). На вчерашнім засїданю італійського парляменту мінїстер скарбу Данео, якого димісії домагають ся інтервенціоністи, боронив становиська правительства та подав статистичні дати про вивіз та довіз і старав ся доказати, що власне під тим зглядом Італія повинна бути більше вдоволена чим Анґлія і Франція.

Посол Федерзонї розпочав свою бесіду критикою господарських заряджень, а опісля

перейшов до політичних справ та пригадав промахи, які зроблено при створюваню кабінету Саляндри.

Сказав, що кабінет сей одідичив військові відносини неполаднані, а внутрішні подібні до революції. Кабінет зле зрозумів воєнні завданя Італії, але бесідник признає, що се не було висліддом нельояльности.

Премієр Саляндра з гнївом кричить: „Про нельояльність італійського кабінету не можна говорити, хоч сьому хоче ся заперечити“.

Дальшу бесіду Федерзоні-я перебивали соціялісти кличучи, що він лиш читає статю дневника „Idea Nationale“, який є зобовязаний супроти Анґлії і промислу виробу оружа.

Міністер маринарки Корзі виказував, скільки то Італія зробила на морі та заявив, що теперішна війна так сильно поширила ся та викликала такі нові методи, що ніякі средства не можуть становити достаточної оборони та не може всього складати на правительство.

Соціяліст Люці робив правительству докори, що воно в часї 10—місячної невтральности нїчого не навчило ся, та не вдіяло нїчого розумного.

Містопрезидент Алеціо перервав бесідникови взиваючи його, щоби не обмежав національних почувань.

Люці: Сеї догани не приймаю. Я є син Гарибальдійця, коли тимчасом є ту дехто, котрого батько був шпіоном Бурбонів.

Сі слова викликали великий верескЕ. Бувший державний підсекретар князь Скалея біжить до Люція, але посли заступають йому дорогу та не допускають до чинної зневаги.

Предсїдатель взиває Люція, щоби відкликав обиду.

Люці робить се, та каже, що він нікого не хотів обидити а вже найменше князя Скалеа.

Дальше сказав він: що війна вибухла, то се не є виною ані сеї ані тої держави. Їх спричинили довголїтні та пересадні уоружуваня в цілій Европі. Ніякій цензурі не вдасть ся затаїти правди, що народи не думають годити ся на війну аж до вичерпаня. За такою війною промовляє вправдї Анґлія, бо її побити не можна, але вже і анґлійські посли заявили, що в сей спосіб прийде до революції і анархії. Над небезпекою революції повинно правительство добре подумати.

(Великий гамір між соціялїстами та иншими гуртами).

Італійцї будь що будь вже тепер терплять по причині фантастичних і недосяжних цін найважнійших средств поживи, до чого також причинило ся правительство своєю нездарностю, недбайливостю, протекціями і марнотравством.

Фіяско рекрутаційної системи в Анґлії.

РОТЕРДАМ, 18. марта (Ткб.). До „Rott. Courant“ доносять з Льондону: В палатї льордів Derby сказав, що коли би він знав, що слова Selborna, який сказав, що він не має ніякої повновласти, є загальною опінією, то може супроти сеї опінії був би приневолений уступити. Бесідник признав, що не можна всїх жонатих влучити до війська. Небезпечно є їх забирати з фабрик муніції. Можна запропонувати, що він конечно потрібний. На всякий случай ревізія вільних від війська катеґорій та заступлене нежонатих жонатими вимагало би богато часу.

Кіченер зложив подібну заяву та промовив до любови вітчини жонатих мущин. Сказав, що вербунок завів покладані на нього надії та що положене є поважне.

Бої під Верденом.

ВІДЕНЬ. „Fremden-Blatt“ доносить з Берліна: Воєнний справоздавець париського дневника „Journal“ подає: Німецька тяжка артилєрія розвиває під Верденом безнастанно живу діяльність, хоть ті борби мають познаки позиційних борб.

Форт Во тепер знова так сильно острілюють, що уважають се як познаку нової акції німецької піхоти.

Дїяльність нїмецьких підводних суден на Чорнім Морі.

БУКАРЕШТ. В наслїдок дїяльности німецьких підводних лодок мореплавство на Чорному морі майже зовсім устало. Ходять чутки, що між Одесою і пристанями над Дунаєм потопили нїмецькі підводні лодки кілька російських перевозових кораблїв. В наслїдок сього повстали великі утрудненя в довозї муніції і засобів живности для російської армії на бесарабськім фронтї.

Вже й Греції за богато.

БУДАПЕШТ. „A Vilad“ подає з Атен: Президент грецького кабінету Скулюдіс предложив кабінетовій раді спільну ноту держав почвірного порозуміня, в якій є подані найновійші домаганя. По короткій нарадї рішено відкинути всї домаганя.

По нарадах запросив Скулюдіс до себе послів почвірного порозуміня та повідомив їх про вислїд нарад. Відповідь Грецiї на домаганя почвірного порозуміня така:

1) Грецьке правительство ніяк не може згодити ся, щоби управа македонських зелїзниць перейшла виключно в руки команди військ почвірного порозуміня.

2) Управа грецької армії не признає вказаним, щоби на місце грецьких військ, які є під Кавалею і Фльориною, прийшли инші війська.

3) Евентуальні проби військ почвірного порозуміня обсадити коринтський канал приневолили би грецьке правительство видати такі зарядженя, які заколотили би відносини Греції до держав почвірного порозуміня. Подібні зарядженя видала би Греція, коли би коаліція хотїла побудувати над тим каналом радіотелеґрафічну стацію.

Наші кервaві жертви.

З поіменної лїсти втрат Укр. С. С. Вбиті і померші за час від 1914—1915.

Р. 1914. Іван Козьол, Іван Юріїв, Юлїян Кордюк, Василь Грицина 24. IX. під Сянками. Іван Скробач 23. IX. на побоку. Василь Абрисовський, Микола Вовк 28. IX. Вербяж. Іван Сенюх 28. IX. під Бескидом Данило Корінь 24. IX. під Сянками. Іван Фірчук, Василь Чехут, Андрій Закалик 17. X. під Старим Самбором. Десятник Гриць Гурнїкевич 24. X. під Опакою на Кобилї. Петро Завадович, Михайло Петрович, Франц Мазяр 28. X. під Веречками. Ілярий Бровко 20. X. під Опакою на Кобилї. Олекса Кривовяза 16. X. під Стриєм. Гриць Олексовський, Тимко Лешків 24. X. на Кобилї. Осип Дідух, Петро Табачинський, 20. X. в Губичах коло Дрогобича. Осип Кайдан 24. X. на Кобилї. Василь Безпалко 3. XI. під Сколєм Камінкою. Михайло Гавришкевич, Олекса Старик, Іван Степанчак, Роман Марущак 3. XI. на горі Ключ під Трухановом. Василь Вінтоняк 9. XI. помер на холєру в Сколїм. Іван Беч 28. БI. під Веречками. Четар Лев Коберський 29. XI. помер на тиф в Волівци. Микола Василаш 25. XI. в шпитали Альзоверечції. Семен Павлюк 19. XI. під Тухолькою. Василь Тодорук 7. XI. в Корчиві. Володимир Савицький 4. XI. помер в Веречках. Вістун Іван Ґурнїк, Іван Волошин, Михайло Мародчак, Юра Кітюк, Федь Гаврилів, Антін Дидко 4. XI. під Трухановом. Четар Степан Пеленський 19. XII помер на туберкульозу в Сатмар Неметї. Іван Кульчицький 27. XII. під Яловим. Василь Коломийчук 1. XII. на Гутарі. Демко Терпляк 22. XII. на Плаю. Никола Павлюк 21. XII. в Зуґо.

Рік 1915. Ромуальд Луцик, Михайло Житимський 9, I. на горі Роздїлї на патрулї. Володимир Ляшкевич 16. I. в Полені. Хорунжий Михайло Сух 3. II. Яворники. Дмитро Амброзяк, Юрко Сливка 11. II. на горі 955 під Вишковом. Михайло Палїй 11. II. помер в шпитвли в Вольочи. Старш. десят. Безпалко 6. II. Володимир Бернацький 1. III. померли на тиф в шпитали в Мункачи. Павло Амброзійчук 4. III. на горі Татарівці. Іван Веприк 25. III. помер на зап. легк. в Мункачи. Вістун Тома Трух. 24. III., Стефан Петращук 23. III. померли на кат. жолуд. в шп. в Опірци. Федько Кулик 25. III. помер на зап. в шп. в Опірци. Петро Баюрчак в шп. в Солїві. Василь Шевчук 12. III. в шп. в Вольочи. Ілько Бехметюк, Василь Ґеник, Федір Пик 9. IV. Грабовець скільський. Никола Юзьвяк 9. IV. на горі Маківцї (Грабовець). Кость Головінський 26. IV. в шп. в Мункачи на тиф. Степан Гаврилюк 30. IV. в шп. в Лавочнім. Дмитро Снїтович, Василь Іличук, Федь Ткачук 29. IV. померли в шпит. в Мункачи. Вістун др Теодор Матіяш 7. IV. помер на тиф в шп. в Мункачи. Михайло Мицканюк, Василь Палїйчук, Дмитро Савчук 29. IV. Юлїян Шевчук, Михайло Білячук 28. IV. на Маківцї ад Головецько. Юрко Григорчук, Юра Пітиляк, Іван Темчишин 1. V. Маківка. Вістун Микола Павлів, Іван Шпак, Осип Матковський, Микола Михайлюк, Іван Лаврук, Пилип Тимчишин, десятник Мирон Гарасимович 27. V. Гувіїв. Дидик 21. V., вістун Іван Василишин померли в шпитали. Дмитро Феркалюк 30. V. в Лїсовичах Іван Василишин (21. XII. 1914). в Зуґо. Іван Феркалюк 30. V. в Лїсовичах. Іван Кішка 7. V. Головецько. Роман Хомицький, Федь Сютрик, Іван Проданьо 30. V. в Лїсовичах. Десятник Яків Іван Дріммер 4. VI. в шпитали в Віднї. Іван Дуленьчук 1. VI. під Лїсовичами. Василь Гасюк 16. VI. під Калушем. Гриць Крецун 30. VI. в шпитали в Кольошварі. Евген Кухарський 10. VI., вістун Іван Дригилюк 9. VI. Викторів. Микола Мецьковський 5. VI. в шпитали в Сколїм. Микола Синенький 14. VII. в шпитали в Мункачи. Павло Рудий 11. VII., Михайло Кухтар 10. VII. в Пановичах. Іван Стефанишин 3. VII. під Яблоловом за Галичем. Василь Сусак помер в шпитали. Василь Зубків 28. VIII. шпиталь Надісебен Десятник Володимир Мачуґа 6. VIII. шпиталь в Мункачи. Петро Бейсюк 11. VIII. під Галичем. Василь Славічук 7. IX. під Панталихою. Дмитро Павлюк 2. IX. під Буркановом. Іван Слижук, Степан Григорійчук 14. IX. під Соколовом. Гриць Турчин 17. iX. помер в Боднарові. Роман Гайоха 14. IX. над Стрипою. Десятник Федір Демків 7. IX. під Пантаоихою. Михайло Тимощук 14. IX. під Соколовом. Іван Ілюк 7. IX. під Панталихою. Йосиф Семенчук 11. X. під Семиківцями. Дмитро Петрів, Олекса Курендаш, Федь Карпин. Микола Максимюк, Іван Ребенчук, Кость Попенюк, Панас Дупрейчук, Омелян Стратийчук 1. V. на Маківцї під Головецьком. Ілько Грицюк 7. V. помер в шпитали. Василь Зітенюк, Дмитро Цвилинюк, Дмитро Формусяк I. V. на Маківцї під Головецьком. Сотник Клим Ґутковський 29. V. помер в шпитали в Будапештї. Осип Конюшевський 4. V. на Маківцї, Іван Медвідчук, старш. дес Іван Берегуляк, Іван Островський, Барабаш, Василь Рабарський, Михайло Пика, Василь Олійник, десятник Осип Ярем, вістун Василь Кушина, Михайло Бандур, Джавджола, Андрій Кікінчук, Дмитро Марціновський, Омелян Паславський, Семен Притко, Василь Пісецький, Михайло Турянський, Телїшевський, Теодор Зупник, Осип Журавчук, старш. дес. Михайло Вербняк, Василь Долємба, Михайлб Воробець, Яцко Ґнип, Федір Кисїль, Микола Лебедь, Федір Чопик, Стeпан Сміх, Юрко Гладилович, Дмитро Романюк, Стефан Терпеливець 1—2. XI. коло Семиковець. Вістун Теофіль Мелень 19. VI. в Медусї. Васинь Остапяк 5. XI. в шпитали. Юрко Ковальський 2. XI. в полевіш шпитали 11/4. Кость Борух, Роман Котів в шпитали в Веречках.

Сей виказ обнимає 174 осіб.

Провірка обовязаних до військової служби в Галичинї та на Буковинї.

Урядово оповіщують: У звязи з оповісткою, виданою 6. марта 1916. в справі зголошуваня обовязаних до військової служби в Галичинї та на Буковинї, оповіщує ся що слїдує:

Всїх обовязаних зголошувати ся після покликаної в горі оповістки — тільки з виїмкою уроджених в 1898 роцї (бо той рік урожденя ще не підданий пересмотрови)—покликає ся отсим до комісийної провірки відношеня їх обовязку військової служби.

Але кромі того також і тим, котрі длятого, що з якоїсь законної причини виступили з ополченецького обовязку перед осягненєм горішної границї віку, не обовязані зголосити ся, — особливо як вже зголосили ся добровільно,— поручає ся як найусильнійше явити ся добровільно до провірки, аби тепер можна було справдити їх дійсне звільненє від ополченецького обовязку.

Переведенє провірки поручає ся окремим комісіям.

Місце, день і годину урядованя сих комісий оповістить ся окремо.

До котрої комісії належить поодинокий провіренець, залежатиме від того місця, на якім він був зголошений 18. марта 1916., іменно в день дати отсеї оповістки, після посвідки на своїм „виказї особи і зголошень“.

До провірки військового відношеня мають обовязані до військової служби принести зі собою кромі згаданого личного виказу ще й всї инші грамоти, які вони посїдають що до своєї особи та відношеня свого обовязка військової служби, іменно що до сего послїдного на примір також: ополченецькі леґітимаційні листки про дотеперішні пересмотри, дальше увільнені мають принести видані їм може посвідки свого звільненя, а ті, що хіснують ся пільгою §а 29 військового закона, рішенє власти, що признали їх право до пільги, як також грамоти на доказ сего права, лїкарі докторські дипльоми і грамоти про теперішне виконуванє їх званя і т. п.

Аби мати безплатну їзду зелїзницею (з виїмкою посьпішних поїздів) аж до місця урядованя приналежної комісії і домів, треба просити в громадськім урядї (маґістратї) місця свого побуту о „удостовіряючу посвідку“.

Тим, що їм при провірці їх відношеня військового обовязку нема нічого закинути, впише ся в їх викази особи і зголошень урядову примітку, при чім важно увільненим посвідчить ся, що звільненє триває дальше.

Що до тих, у котрих покажуть ся які закиди, мають комісії запорядити що слід і обовязаних в даній разі до пересмотра призначити сейчас до додаткового пересмотра, а вислід його вписують ся у виказ особи і зголошень. Тим, що їх признано здатними при додатковім пересмотрі, видає ся кромі того нові ополченецькі леґітимації. Коли і куди мають вони нарокувати, се подасть їм комісія до відома; поминувши особливші виїмкові случаї, буде речинець нарокованя визначений на 48 годин після пересмотра.

Про можливу перепону в появі до провірки відношеня обовязку військової служби треба комісію оповістити на час, а перепону можна уважати тільки тоді оправданою, коли вона основує ся на непереможних обставинах. Як тільки перепона устане, має дотичний провіренець зголосити ся як стій в повітовій політичній власти, до котрої належить місцевина його побуту.

Впрочім підпадає той, що не явить ся до провірки свого обовязку військової служби, карі після закона з 28. чорвня 1890, В. з. д. ч. 137, про каранє за непослух військовому приказови покликаня і за намову до того.

Ті, що їх виказ особи і зголошень не буде мати урядової примітки про відбуту провірку відношеня їх обовязку військової служби, будуть отже наражені на військово-судове переслідуванє.

Обовязок дальшого зголошуваня побуту після постанов оповістки зі 6. марта 1916 про зголошуванє обовязаних до військової служби в Галичині та на Буковині удержує ся й на дальше без ніякої зміни в силі також і по тім, як хтось явив ся до провірки свого військового відношеня.

НОВИНКИ.

— Школи для інвалідів. Міністерство публичних робіт основало в Відні в жовтни м. р. школу для інвалідів з теперішної війни. В сій школі істнують окремі курси і відділи бухгалтерії, теслів, ковалів, слюсарів, торгівників, помічників склепових і т. п. Управа заведеня старає ся для своїх вихованків о відповідні заняття. О заснованє такої самої школи у Львові старають ся також „Секція Стоваришеня Червоного Хреста для опіки над воєнними інвалідами“. Заведенє се має бути поміщене в заведеню глухонімих, в якім робить ся приготованя на 100 інвалідів та в бурсі „Народного Дому“ при ул. Курковій, яку вже адоптовано; тут знайде приміщене 250 інвалідів. В обох заведенях будуть устроєні курси кравецтва, шевства, копикарства, килимкарства і т. д. Окрім сього буде заложена школа для неграмотних. Торговельних наук поки-що не буде уділюватись, однак на случай потреби зорґанізують ся осібні курси. Презесом секції є князь Сапіга. На оноді́шнім першім засіданю, на якому між иншими був присутний комендант міста ґенерал Рімль, заявив ґенеральний секретар проф. д-р Вічковський, що правительство домагає ся, щоб кождий воєнний інвалід користав з фахових шкіл в своїм краю, в своїй рідній мові, недалеко своєї родини. Маємо повну надію, що в склад комітету війдуть і Українці тим більше, що сею пожиточною інституцією заопікувалось міністерство внутрішних справ, військові власти та галицке намісництво.

— Четверта австрійська воєнна позичка. „Fremdenblatt“ довідує ся, що в першій половині цвітня дозріє питанє про четверту австрійську позичку.

— В справі закупу кукурудзи. Ц. к. Міністерство рільництва заявило рескриптом з дня 21. лютого 1916 ч. 56.159 з 1915, що справу достарченя і розділу насіня кукурудзи і цінквантин потрібного для випродукованя свіжої паші само Міністерство взяло в руки.

Рефлектанти на згадане насінє повинні зголошення, котрі мають бути потверджені через дотичний комісаріят дільничний і обіймати поверхню ґрунту призначену під засів кукурудзи, як також поверхню ґрунту, обсіяного таким насінєм в минулім році, внести безпровольно до властивої політичної Власти повітової, котра дотичні зголошеня предложить Централі для средств годівельних (Futtermittelzentrale) в Відни в речинцї до 20. марта б. р.

Розуміє ся само собою, що запотребованє буде покрите в міру істнуючих запасів дотичного насіня.

Взиваю проте всіх інтересованих, щоби власне запотребованє, уложене після повисших вказівок, а заосмотрене петверджененм дотичного комісаріяту дільничного предкладали в IX. Департаменті Маґістрату в годинах урядових найпізнійше до дня 19. марта 1916.

— Польонізаційний похід на Холмщину. Як доносить „Ziemia lubelska“ з 27. лютого с. р., польскі монахи їдуть на Холмщину давати великопостні реколекції. В вичислених там місцях всі майже є з більшостию, або з чисто українською корінною людністю.

— „Небезпечна англійська книжка“. Під таким заголовком поміщує вчерашна „Gazeta Wieczorna“ рецензію книжки професора університету в Дублині (Англія) B. Allison-a Philips-a. Під зглядом розвою промислового житя — пише автор — судьба звязала Польщу з Росією сильнійшими узлами, чим всякі всеславянські сни. Ціла концепція автора — пише „Gaz. Wiecz.“ йде до сього, що Поляки не є народом в повнім того слова значіню та взагалі не мають права до повного патріотизму. Польська шляхта є відмінної раси; вона поневолила чужі племена, Поляки — то тільки члени шляхоцької касти; тим-то й толкують ся польська заборчість. Змаганя до независимости — се не тенденція цілого польського народу, тільки змаганє давної пануючої верстви, щоб воскресити услівя, серед яких знова моглаб панувати. Дійсний польський націоналізм не борець ся за осібну державну независимість, та таких постулятів зовсім не ставить. Польський народ жадає тільки польських шкіл і громад, що найбільше домагають ся самоуправи для Польського королівства, хоть і се послідне жаданє є виплівом „сильної народної польської аґітації народового сторонництва. По словам автора Польща станула однозгідно по стороні Росії. Причини сього є: переслідуванє Німцями, німецька експансія на схід, а передусім українське питанє в Австрії. Поляки боять ся дуже українства, вони волїють радше, щоб Українці потонули в російськім морі, чим щоб мала повстати українська держава. Сей мнимий ляк і ненависть — пише „Gazeta Wieczorna“ — до українського руху роздмухав автор страшно, представляючи фантастичне дійсність.

За антиросійські елементи вважає автор тільки крайно радикальні ґрупи королівства, головно соціялістичні. Найзнаменнійше є однак — по думці „Gaz. Wiecz.“ одно реченє автора, що „чисто неґативна ціль здавити Українців є для Поляків така важна, що для її осягненя вже оплачуєть ся ціла російська орєнтація з всїми її наслідками“.

Відки він їх так добре знає?

Таке читаємо в „Gazet-ї Wieczorn-ій.

Чейже здоровомисляча часть польської суспільности не схоче припускати, що автор, професор нової історії на університеті в Дублині є Українцем, або що Українці його підкупили, бо як бачить світ, — Українці поза оседлими державами не шукали иньших богів-опікунів.

— Їзда балканським поїздом. Ц. к. Дирекція поліції у Львові оповіщує: Ц. к. Міністерство внутрішних справ в порозуміню з ц. к. Начальною Командою армії і ц. к. Міністерством зелїзниць зарядило рішенєм з 28. лютого 1913 ч. 2885/К. І. що прошеня цивільних осіб о виставленє перепусток до уживаня Балканського поїзду треба без виїмки вносити до компетентної власти військової за посередництвом політичних властий повітових зглядно правительственних властий політичних.

До дотичних подань треба долучити правительні паспорти до подорожи.

—·Воздушне полученє Відня з Будапештом. Віденські часописі доносять, що під сю пору ведуть ся переговори в справі постійного введеня воздушної комунікації Відня з Будапештом. До сеї цїли служилиб великі літаки, які моглиб помістити 8—10 осіб; подорож з одної до другої столиці монархії тривала-би лише дві години.

— Союз середно-европейського учительства. Оноді зїхались у Вроцлаві представники німецько-австрійського учительського союза з відпоручниками німецького учительства, щоб нарадити ся в справі зближеня учителів обох союзних держав.

— Обмеженє обему французьких часописий. В наслідок недостачі паперу в Франції, рішили найповажнійші париські часописі зредукувати свій обєм з 6 на 4 сторони.

— Військові обмани. Оноді відбулась в Кракові карна розправа проти асекураційного аґента Абрагама Келлєра, який за грубою оплатою вивозив обовязаних до військової служби до Америки. Виявилось, що в короткім часі вивіз він 14 таких муцин. Суд по переведеній розправі засудив Келлєра на 4 місяці арешту.

— Поворот відпоручниць Червоного Хреста з Росії. Оноді вернула до Відня австро-угорська місія Червоного Хреста, яка через кілька місяців обїздила табори австро-угорських полонених в Росії.

Одна з представниць „Червоного Хреста“ заявила цариці-вдові, що австрійські полонені терплять рівні недостачі. Вони походять однак не зі злої волі дотичних властий, лише ізза недостачі орґанїзації.

— Конфіската польської брошури. „Gazeta lwowska“ оповіщує: Поширюванє неперіодичного видання „La Pologne et la guere“. VI Powstanie listopadowe Яна Кухаржевського є заборонене на підставі розпорядка цілого міністерства з д. 25 липня 1914.

— Блудними дорогами. „Gazeta lwowska“ оповіщує: Ц. к. окружний суд в Золочеві як Трибунал пресовий орік на внесенє ц. к. державної прокураторії в Золочеві, що зміст летючого письма, друкованого в чеській мові п. з. „Nasi zahranieni Brati“ без дати і місця друку містить в цїлій основі знамена злочину з §§. 58 ц і 65 а з. к. та видав по думці § 493 з. к. заказ дальшого поширюваня того друкованого письма.

Урядничка на експозитурі почти 8. коло Університету при „порученних посилках“ так звикла до російської мови, що всюди на „рецепісах“ уміщує йорчик. Видно такий милий їй сей російський йорчик, що не хоче його позбути ся і пише, де може.

— Славні монахи. Німецькі Франціскани вислали в поле 311 своїх членів, з яких 57 згинуло геройською смертю. Монахи ті служать не лиш як духовники й санітети, але повнять службу на фронті. 118 монахів дістало відзначеня.

— Новий запис. В Закопанім вмер станиславівський дентист Др. Стефаніцький, лишаючи велике майно, яке призначив на польскі і римо-католицькі цїли. Між записами є 15.000 кор., з чого відсотки по 100 К річно мають бути розділювані мешканцям села Налуж в теребовельськім повіті, по половині Полякам і по половині Українцям. Куратором того фонду є Виділ краєвий.

— Фата морґана в Мецу. Оноді при заході сонця оглядали мешканці Мецу цікаве явище. На рожевих хмарах появив ся образ міста і крипости Верден, разом з цілим ланцухом височин над Мозою. Офіцири, які приглядались тому незвичайному явищу думали, що се горить Верден. Видко було також цілі кольони французьких жовнірів, однак рода оружа не можна було розпізнати. Можна було тільки розрізнити, що вони порушались від сходу на захід і від полудня на північ. Було се незвичайне явище природи тим більше, що Верден є значно віддалений від Мецу.

— Підмоги для родин поляглих моряків. Управа м. Львова оповіщує: Отсим подає ся до відома, що при маринарці воєнній зістав утворений зі складок через маринарку воєнну в тій цїли зібраних окремий запомоговий фонд для інвалідів, належачих до стану мужви при маринарці, як також для вдів і сиріт по поляглих в теперішній війні моряках зі стану мужви. До підмоги є управнені тільки інваліди, вдови і сироти з причини теперішної війни. Виїмково можуть одержати підмоги — однак лиш одноразово — инші члени родин поляглих (пропавших, взятих в полон) жовнірах, належачих до стану мужви, міжтим коли підмоги для інвалідів, вдів і сиріт після висоти фонду будуть признавані також постійно. Дотичні подання при долученю посвідки убожества і аркуша вивідного родини, належить вносити за посередництвом властивої військової власти евіденційної до ц. і к. Міністерства війни (секція маринарки) Відень III. Вдови, сироти і позісталі по поляглих повинні долучити також метрику смерти поляглого. Після дійсної потреби будуть признавані постійні підмоги від 60 до 360 корон річно, одноразові до 200 корон. На основно поперту просьбу може бути уділена одноразова відправа в подвійній висоті річної підмоги в місце постійної підмоги. Обставини, на котрих опирає ся дальше управненє до побираня признаної підмоги мусять бути доказані, о скільки не зістануть видані инші приписи, кождого третього року.

— З альбому чорної сотні. „Біржевія Вєдомості“ доносять, що на оноді́шнім засіданю Думи обговорювано інтерпеляцію соціялістів в справі погромів в Баку д. 27. лютого с. р. Погроми розпочалися як протест проти дороржнечі, почім слідував тридневний рабунок та ни-

щене склепів. Поліція вжила тих погромів як покришки до підбурюваня одної народности проти другої. Поліція йшла на чолї рабуючих.

— **Кріза між київськими націоналїстами** Відомий чорносотенець А. Савенко виступив з редакції „Кievлянина“ після 17-лїтнього співробітництва, зложивши заяву, що партія правих показала ся в часї війни антипатріотичною й антидержавною й що він стоїть за обєднанєм усіх поступових елєментів держави, щоб добити ся побіди над ворогом і вести корисну роботу в Росії також і після війни. Чорносотенцї для Савенка замало національні. (ВСВУ.)

— **Вивіз сливок зі Сербії.** Будапештенська спілка заключила з військовими властями в Сербії умову в справі закупу всіх запасів сушених сливок в Сербії. Дві треті всїх запасів задержить військова управа для себе для війська, а шо до решти застерегло собі правительство до 31. с. м. право опції. Після сього речинця спілка буде могла приступити до вивозу сливок. В цілій Сербії має бути около 250 ваґонів сушених сливок.

— **Часопись в Цетинії.** В найблизших днях зачне виходити в столиці Чорногори часопись, яка має інформувати тамошне населенє про дійсний стан на всїх боєвих фронтах; вона буде познакомлювати рівнож Чорногорцїв про устрій в обох половинах Монархії. Часопись буде друкована в хорватській мові латинкою і кирилицею; по щістьох місяцях буде вона друкована тільки латинкою.

— **Мясні карти в Німеччинї.** Саксонський заступник правительства заявив, що в Німеччині будуть заведені мясні карти.

— **Найменший ополченець.** Перед берлїнською переглядовою комісією станув онодї чоловік, щоб сповнити свою військову повинність. Він виглядав ростом на трилїтну дитину, держав ся однак дуже бундючно. Був се Лїлїпут, який є обовязаний до загального ополченя; тепер виступає він в одній тамошній цирковій дружинї. Кандидат на жовнїра був на 80 цм. високий, а важив 30 фунтів. Нема що й давати, що комісия увільнила сей дивний оказ від служби в стрілецьких ровах. На карті вибито йому печатку „тривало нездібний до військової служби та до воєнних чинитьб“. Серед великої веселости і сміху бранкової комісії взяв він посвідку та низьким уклоном поручив ся памяти переглядової комісії.

— **Обниженє числа злочинів в Анґлії.** Анґлїйські часописї доносять, що від почину війни чисельність злочинів в Анґлії меншає. В наслїдок сього судові власти замкнули 20 вязниць, шо поменшило видатки держави о 100,000 фунтів штерлїнґів річно. Як причину сього подають кримінальісти: 1) велика скількість мущин з висших верстов, які по найбільшій части допускались проступків, служить при війську, 2) ширший ринок праці, 3) більше запотрібованє робітника та 4) ограниченє консумції алькоголю. Здаєть ся, що ся послїдна обставина є таки найважнїйша.

— **За зраду.** Йосиф Фіґвер, торговельний аґент у Львові, 52 літ, релїґії римо католицької, жонатий, уроджений в Лїпнїку пов. Бяла присуджений вироком полевого суду за злочин: зради і заколоченя публичного супокою на кару смерти через повішенє. Засуд виконано дня 6. с. м. о годинї 11 рано.

— **Рабін професором унїверзитету.** Рабін Д-р Ягуда зістав іменований професором гебрайської мови й літератури на унїверзитетї в Мадритї. З тою номінацією стають неважні і всї ограничевя для жидів при приниманю до державної служби, які доси були в Іспанії.

МИРОН ТЕРЛЕЦЬКИЙ,

господар в Яцївці, член всїх українських товариств і визначний діяч.

ОПОВІСТКИ.

Недїля, дня 19. марта 1916.

Нині: 19. марта гр.-кат. Константина, римо-кат Йосифа.

Завтра: 19. марта гр.-кат. Василия, римо-кат. Йоахима.

○ В порозуміню з Президією Загальної української Ради повстав у Львові комітет Союза визволеня України для помочи землякам полоненим з російської України в Галичині.

Підписана Президія комітету звертаєть ся отсим до громадян з закликом о складанє жертв в грошах і книжках та инших друках (твори красного письменства, повне виданє творів Т. Шевченка, популярні виданя для народу, кооперативні і хлїборобські книжки, драматичні твори, ноти, шнільні підручники, тижневники, місячники і т. п.)

Жертви для полонених в Галичині як також всякого рода переписку в справі полонених, просимо надсилати на адресу: Канцелярія Товариства „Просвіта“ Львів, ринок ч. 10.

На посилках і грошевих переказах просимо дописувати „для полонених“.

Володимир Бачинський, голова. Антін Гапяк, секретар.

○ Львівський Нар. театр Товар. „Українська Бесїда“ під дирекцією Василя Коссака. В неділю дня 19. марта 1916. (саля Тов. „Днїстер“ вул. Руська ч. 20) „Ой не ходи Грицю та на вечерницї“. Нар. драма в 5 діях Кропивницького. Білєти раньше можна дістати в Нар. Торговлї, а в день вистави від год. 5 при касї театру. Початок о год. 6 вечером.

○ Краєве Товариство „Сїльський Господар“ у Львові повідомляє отсим, що засїданє Головної Ради Товариства відбуде ся замість в понеділок в середу в дни 22. марта с. р, о год. 10 рано в льокали Товариства із слїдуючим порядком денним: 1) Звіт з чинностий Товариства за час від послїдного засїданя Головної Ради. 2) Справи біжучі і відбудова рільних господарств. 3) Внесеня і запити.

З огляду на велику вагу справ просить о конечну участь в засїданю — Президія.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 18. марта 1916.

На російськім фронтї.

Нічо нового.

На італїйськім фронтї.

Над долїшною Сочею слабі відділи італїйські старались вчера атакувати тільки під Сельц. Їх відперто коло засїків. Також гарматній, міновий та ручними ґранатами огонь не виходив поза звичайну міру. Тим більшою була діяльність обох артилєрій в области Тольмайн та в відтинку Релля.

Наші військa пішли до наступу на північній части тольменського примістка, здобули становиско ворога, полонили 449 Італїйцїв в тім 16 офіцирів, здобули 3 машинові кріси та один приряд до киданя мін.

На тирольскім фронтї велись звичайні бої артилєрії на Монте Пяно, Коль ді Ляна коло Ріви і в Юдикаріях.

Заступник шефа Ґенерального Штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

При непостійній погоді обосторонна боєва діяльність була вчера менше оживлена.

На східнім фронтї.

Арматній огонь в области по обох сторонах озера Жароче зміцнів. Слабий російський наступ підпринятий в ночи на північ від озера Мядзьол відкинено з легкостю.

На балканськім фронтї.

На полудневий захід від озера Дойран визвались малі сутички стеж.

Начальна управа армії.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Українські квіти

на побір воєнного додатку для родин змобілїзованих,

можна набути по цїнї 30 сот. за десять примірників, за попереднім надісланем гроший (також почтовими марками) в Канцелярії Товариства „Просвіта“, Львів, Ринок ч. 10. На почтову пересилку десять примірників треба долучити 10 сот. н

З Комісаріяту Українських Січових Стрільців у Львові.

Всякі датки на потреби Українських Січових Стрільців (загальний фонд У.С.С., фонд інвалїдів, фонд Приюта для недужих У.С.С.) як також ласкаві жертви на Великдень (свячене) для У.С.С. просимо слати виключно і лише на адресу: Комісаріят У.С.С. у Львові, вул. Зїморовича ч. 20. партер або Zentrallkasse für Ukrainische Legionäre. Wien, XIV. Goldschlagstr. 108.

За Комісаріят У. С. С. у Львові ІЛЬКО ЛИСИЙ, скарбник.

ОПОВІСТКА ЗБІРНОЇ СТАНИЦІ Українських Січових Стрільців у Відни.

Подає ся до відома, що Українці, уроджені в 1899 р. а під сю пору проживаючі поза границями Галичини і Буковини, як також всі прочі, що вже ставали до бранки її узнані були часово або постійно неспосібними до військової служби, можуть голосити ся як добровольці до Запасної Сотні Українських Січових Стрільців у Відни.

Збірна Станиця У.С.С. у Відни (Sammelstelle für k. k. Ukrainische Legion, Wien XIV. Goldschlagstrasse 108.) управнена приймати такі личні зголошеня — одначе лише до 25. марта с. р.

Малолітні добровольці мусять виказати ся письменним дозволом родичів або опікунів, прочі добровольці (отже уроджені між 1866—1897) предложити мають письменні докази, що до тепер узнані були неспосібними до військової служби.

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.